

I 1830 udsendte F. C. Dahlmann en beskeden Bog paa 69 Sider »Quellenkunde der deutschen Geschichte«, en bibliografisk Ledetraad, fremgaaet af Forelæsninger; den omfattede 614 Numre. Da Georg Waitz i 1869 gav en 3. Udgave, var Bogen voxet til 224 Sider og rummede 2812 Numre. Siden er den bleven større og større Udgave efter Udgave, og Dahlmann-Waitz: *Quellenkunde der deutschen Geschichte* i 9. Udgave ved H. Haering (Leipzig 1931) er et mægtigt Bind paa 1292 Sider med overmaade meget Petittryk og 16337 Numre, der hver for sig giver ikke en enkelt Titel, men mange Titler. Værket omfatter Tysklands Historie indtil 1919 og anfører principielt al Litteratur, der er fremkommet inden Aar 1930 — og ud derover hvad man har kunnet faa med. En Sammenligning mellem den ny Udgave og 7. Udgave af 1906 viser, med hvilken Ihærdighed der har været arbejdet i den historiske Videnskab i de sidste 25 Aar trods alle Tidens Ulykker; man ser ogsaa klart, mod hvilke Omraader Interessen har vendt sig. Værket giver Anledning til at se, hvor opmærksomt tyske Forskere nu om Dage følger det historiske Arbejde i Danmark. Nogen Vilkaarlighed og Ujævnhed i Valget af de Skrifter, der er medtaget i Bibliografien, kan man vel finde, nogle Undladelses-synder, som især falder i den nyere Tids Historie, Sammenblanding af Forfatternavne i Registret (Aage Friis, Astrid Friis), en sjælden Gang Mishandling af det danske Sprog; men det er, naar alt kommer til alt, Smaaskrøbeligheder, som er for intet at regne, naar man betænker, hvilket uvurderligt Hjælpemiddel den ny »Dahlmann-Waitz« er — ogsaa for os. Enhver vil lære noget nyt ved at studere de Partier, der vedrører hans Domæne, og finde god Vejledning, naar det gælder Orientering paa fremmede Felter.

E. J.

Af Berliner Akademiets store Udgave af *Politische Correspondenz Friedrichs des Grossen* er 1929 og 1931 udkommet 41.—42. Bd., begge bearbejdet af Professor Gustav Volz. Skønt tilsammen over 1000 Sider spænder de kun over Tiden fra Maj 1778 til April 1779 og giver — foruden meget andet — et forbløffende Indtryk af Frederik den Stores utrolige Arbejdsevne og tillige af den kunstnerisk tiltalende Form, han gav alle, selv de mest forretningsmæssige skriftlige Tilkendegivelser. De to Bind er ligesom deres Forgængere forsynet ikke alene med Person- men ogsaa med et ypperligt Sagregister, som i høj Grad letter Benyttelsen. Til Danmarks Historie findes forskellige, dog hverken mange eller vægtige Bidrag. Skønt Frederik den Store, som hans historiske Skrifter viser, havde ringe Interesse for Danmarks Politik og til-